

VINERI • 31 AUGUST 2012 • ANUL LXIII NR. 35

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@foaia.hu

„Am realizat lucruri mari din bani puțini...”
Un incendiu mare a pus în pericol Micherechiul
În tabăra „ARC 2012” de la Sulina timpul trece mult prea repede...

CALENDAR ORTODOX

3 septembrie, luni, Sf. Mc. Antim, Ep. Nicomidiei.
4 septembrie, marți, Sf. Mc. Vavila, Ep. Antiohiei.
5 septembrie, miercuri, † Sf. Proororia, tatăl Sf. Ioan Botezătorul; Sf. Mc. Urban.
6 septembrie, joi, † Pomenirea minunii Sf. Arh. Mihail în Colose; Sf. Mc. Macarie.
7 septembrie, vineri, Înaintepăznuirea Nașterii Maicii Domnului; Sf. Mc. Sozont (Post).
8 septembrie, sâmbătă, (†) Nașterea Maicii Domnului (Sâmbăta dinaintea Înălțării Sf. Cruci).
9 septembrie, duminică, Sf. și Dreptii părinți Ioachim și Ana. Duminica dinaintea Înălțării Sf. Cruci.

OMUL SĂPTĂMÂNII

Gheorghe Nistor

Pe 30 august se împlinesc 25 de ani de când s-a stins din viață dansatorul Gheorghe Nistor din Micherechi, premiat în anul 1972 cu distincția „Maestru al Artei Populare”. Gheorghe Nistor s-a născut la 6 mai 1922, într-o familie de țărani, fiind trei copii la părinți. După ce a terminat cele șase clase primare a muncit în gospodărie și pe pământ alături de părinți. S-a căsătorit pe 14 mai 1942 cu o fată din satul său natal, Maria Buta, iar la un an după aceea a fost luat pe front, dar în 1944 s-a întors acasă. Condițiile vitrege de trai, pământul destul de sărac, au obligat fiecare familie să lucreze din zori până-n noapte pentru a-și asigura cele necesare traiului. În pofida acestor vicisitudini, localnicii se foloseau de toate împrejurările pentru a se întâlni și a petrece împreună. Ocaziile de joc aveau un ritual bine definit, ca întreaga viață a omului, legată de pământ. Gheorghe Nistor de mic copil a iubit dansurile populare și folclorul, astfel că încă din anul 1945 este membru fondator al unei asociații de dansuri populare din localitate. În anul 1948 a luat ființă formația de dansuri populare din Micherechi. Dansurile lui sunt mult îndrăgite de tineri. Ținuta lui caracteristică poate fi luată ca drept model pentru dansatori. Gheorghe Nistor a fost un dansator minunat, iar simpla lui prezență a influențat în mod deosebit mediul. În anul 1950, dansurile și folclorul coregrafic din Micherechi erau în plină floare, ele bucurându-se și astăzi de o mare popularitate. Prin Gheorghe Nistor, dansurile micherechenești și-au câștigat importanța cuvenită. A fost un adevărat animator care a crezut în păstrarea culturii de naționalitate română. Arta lui a transmis-o bucuros și altora. A fost unul dintre jucăușii cei mai vestiți din acea perioadă, care apoi prin măiestria interpretativă deosebită a devenit maestrul artei populare.

Gheorghe Nistor a fost un dansator de excepție. Pelicula de film care imortalizează secvențe începând cu anii '50-'51, prezintă imagini cu jocul liber fără nici o intervenție din afară. Deși Gh. Nistor a avut tangență cu mulți cunosători ai dansului popular, al dansului în general, el nu-și schimbă atitudinea. Aceeași ținută, aceeași poziție mândră și demnă întotdeauna cu corpul drept și cu bună dispoziție o găsim la el și după mai mulți ani, coregrafii n-au putut influența cu nimic evoluția lui ulterioară. O părere de-a lui Gheorghe Cozma: „Gyuri o fo mai de gazdă. El tare frumos o știut să joace, de tânăr s-o obișnuit cu danșurile. O mai fost care o știut să joace ca el d'apoi băsamă lui io fost mai drag danțu ca la tăl”. Memoria lui a rămas vie, ca o deosebită apreciere pentru ceea ce a lăsat micherechenilor. Ansamblul de dansuri care activează în prezent poartă numele lui Gheorghe Nistor, a celui care a consacrat pe plan național valoarea de necontestat a tradiționalelor jocuri românești.

Budapesta

Noul ministru
și președinții
naționalităților

Vineri, 24 august, la Budapesta a avut loc o întrevedere între ministrul resurselor umane, Balog Zoltán și președinții celor 13 autoguvernări pe țară ale naționalităților. Aceștia au fost informați că s-a desființat Fundația Wekerle, în locul căreia – în cadrul Ministerului Resurselor Umane – s-a creat un nou fond de finanțare.

A fost luată în discuție și problema finanțării instituțiilor pe care le dețin autoguvernările pe țară. Președinții au cerut ca la pla-

nificarea bugetului să se țină cont de faptul că în ultimul timp a scăzut drastic finanțarea suplimentară a școlilor aflate în administrarea autoguvernărilor pe țară. A treia temă dezbătută a fost reprezentarea în parlament a naționalităților.

Președinții au semnalat că din cele 13 minorități doar două – cea romă și cea germană – pot avea șanse reale de a aduna 15-16 mii de voturi necesare pentru obținerea unui mandat în parlament. I.K.

Ungaria

Proiecte
transfrontaliere
selectate
spre finanțare

Comitetul Comun de Selecție al Programului de Cooperare Transfrontalieră Ungaria-România 2007-2013 a aprobat spre finanțare 53 de proiecte noi, în valoare totală de 68,4 milioane de euro. Lista proiectelor, care a fost publicată pe internet cu câteva zile în urmă, poate fi consultată la adresa <http://www.huro-cbc.eu/ro>. A.B.

Pictarea
bisericii
din Bichișciaba

De la începutul lunii august, la biserica ortodoxă română din Bichișciaba se lucrează la pictarea tavanului.

Pictura este efectuată de pictori de biserici din România, iar lucrările se desfășoară conform condițiilor proiectului finanțat de Departamentul Românilor de Pretutindeni de la București. A.B.

Poza săptămânii

Nu-i târg de covoare la Apateu, doar au fost scoase la soare, iar Eminescu are grijă de ele.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Restaurarea picturii la biserica ortodoxă din Apateu
(foto: Eva Șimon)

Un incendiu mare a pus în pericol Micherechiul

În localitatea Micherechi, în dimineața zilei de 22 august, localnicii au anunțat primăria și pompierii din Jula despre focul care a cuprins pășunea din partea de răsărit a satului. Au ars în jur de 200 de hectare de pășune, câmp și baloți de paie, dar au fost în pericol și casele locuitorilor de pe strada Dankó și Köztársaság. Vântul și căldura puternică a făcut ca focul să se extindă foarte repede, însă la chemarea și sub îndrumarea conducerii Primăriei, reprezentată de doamna primar *Margareta Tat* și viceprimarul *Bertold Netea*, care s-au implicat personal în rezolvarea acestei probleme și au anunțat direcția de protecție împotriva catastrofelor, au ajutat la stingerea incendiului pompieri din tot județul Bichiș, de la Jula, Bichișciaba, Szeghalom, Orosháza, Mezőkovácsháza și Sarvaș. Oamenii din sat care dispun de tractoare au venit și ei la locul incendiului și au arat extremitățile pă-

șunii să împiedice întinderea focului până la casele și serele de la marginea satului, care la un moment dat stăteau sub amenințarea de a fi cuprinse de flăcări. Deși au fost afectate zeci de hectare de pășune și o parte dintre traversele de la linia de cale ferată, care duce la Ghian, focul nu s-a întins la casele micherechenilor, astfel localnicii nu au suferit nici o pagubă. În decursul zilei s-au deplasat la Micherechi și Preasfințitul Părinte *Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria și domnul *Dragoș Țigău*, Consulul Gerant Interimar de la Jula, dar și

mulți alți oameni, pentru a fi alături în momentele grele de conducerea satului.

„Ziua de 22 august este scrisă cu litere negre în istoria satului nostru. Deplasându-mă la fața incendiului, am văzut cum localnicii și-au dat o mână de ajutor, de la mic la mare, de la tânăr la bătrân au sărit la fața locului ca să oprească flăcările care erau la un pas de locuințele oamenilor de pe strada Köztársaság și Dankó. Vântul puternic și temperatura, care în ziua respectivă s-a ridicat la 40 de grade, ne-a nenorocit, focul s-a extins foarte repede. Dacă întreprinzătorii din sat nu s-ar fi implicat în incendiu, focul luaseră locuințele și serele oamenilor. A fost o mare luptă. Dumnezeu a ținut cu noi. Pe această cale doresc să-mi exprim sincerele mulțumiri pompierilor, întreprinzătorilor și pentru munca voluntară a locuitorilor, intervenind la locul incendiului, care, dacă ei nu ar fi fost, focul s-ar fi extins”, a declarat *Margareta Tat*, primarul localității Micherechi. A.C.

Între ciocan și nicovală

Dangătele politicianismului sunt uneori extrem de nemiloase cu cei dezarmați, învinși de împrejurări. Ne referim la ipostaza minorităților naționale care nu reprezintă o forță politică și, drept urmare, nu-și pot susține interesele vizavi de majoritatea națională, care, la rândul ei, având în vedere propriile interese, tratează minoritățile cu care coabitează din perspectiva acestora. Cu excepția romilor și parțial a germanilor, naționalitățile din Ungaria au acest sta-

tut lipsit de apărare, de autosusținere a propriilor interese, de aceea se adresează țării de aceeași limbă, țării-mame, cum o numim mai nou.

Este un lucru firesc ca timp ce relațiile celor două țări (România și Ungaria) se pot caracteriza printr-o colaborare de bună vecinătate, sunt „parteneri strategici” și în problema națională și duc o politică prominatoră. Acestea sunt, însă, momente de grație. Realitatea istorică este alta. Când un cetățean

turmentat sau xenofob dintr-o țară vecină trage o palmă unui ungur, cazul e mediatizat cu mare zarvă, iar diplomația maghiară ia măsurile binecunoscute. Firește, asta trebuie să fie atitudinea omului plin de demnitate la începutul celui de al III-lea mileniu. Ce atitudine adoptă însă cel insultat (țara-mamă a acestuia) când e vorba de demnitatea celui alt, sau, terribile dictu, de interesele unei naționalități care depinde de mila lui?

(Continuare în pag. a 5-a)

EDITORIAL

Minciuni cu mască românească

Eticheta de „român, românesc” o folosim deseori cu atâta ușurință, cu cât pe ouăle de la alimentara din vecini scrie „magyar tojás”. Prin ce sunt ungurești ouăle de la alimentara lui Géza? Că vânzătorul e ungur? Că găinile care le-au ouat sunt ungurești? În Ungaria până și găinile au naționalitate? Obiceiul de a unguriza tot ce este în și din Ungaria, l-am preluat și noi, românii din Ungaria, dar altfel. Cu foarte multă ușurință și fără să ne gândim la conținut etichetăm un lucru, un eveniment că este românesc, o instituție că este românească. Se numește minciună când pe tabla unei școli scrie că este românească, când de fapt în ea se vorbește numai ungurește, iar copiii nici în opt ani nu reușesc să lege trei cuvinte în românește. Ce ar fi dacă pe un dispensar s-ar pune tabla că acolo este poșta sau pe clădirea poliției ar scrie că este biserică?

Ne folosim de eticheta de „român” aproape numai când așa ne dictează interesul. Când putem înființa cât mai multe autoguvernări așa-zis românești sau când putem beneficia de așa-ziși „bani românești” din proiecte naționale sau transfrontaliere. În rest ne trăim bine mersi viața de români asimilați. Acest fenomen îl observăm cu ușurință și la festivalurile de vară organizate în localitățile cu populație românească. Deunăzi am fost la festivalul din Chitighaz, în comuna care se autointitulează „cea mai mare localitate de naționalitate românească din Ungaria”, dar unde sărbătoarea satului numai aer românesc nu avea. Numeroșii oaspeți veniți din România, din localitățile înfrățite, nu s-au simțit ca acasă, ca printre ai lor, ci ca în străinătate. În deschiderea oficială li s-a cântat „Magyarország, te vagy a szívembe írva... Ezer éve várók rád...” („Ungaria, tu ești scrisă în inima mea... Te aștept de o mie de ani...”). Mereu aceleași naționalisme patetice și penibile. Dar dacă ungurilor le place, pot să cânte și în baie, dar nu la români. Ar fi curios când într-o comună din România, cu populație mixtă, o serbare a ungurilor ar începe cu „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie?”

Ce au văzut acum la Chitighaz cei veniți din România? Nicio inscripție românească, în afară de cele obligatorii (cerute de proiectul prin care s-a finanțat toată manifestarea). Pe niște copaci din piața centrală au fost lipite hârtii pe care scria: „román tájház”. Adică, român și mai ce? Nu credem că a fost mare îmbulzeală la casa-muzeu, care de altfel este singura casă muzeu a românilor din Ungaria. De când a ajuns această casă în proprietatea Autoguvernării pe Țară este atât de vizibilă, cam cât se vede de la noi Marele Zid Chinezesc. Această soartă o va avea și școala românească din Chitighaz, care din toamnă va aparține tot de AȚRU. Ne îndoiim că vorbele ambasadorului Victor Micula, rostite pe scena din Chitighaz, vor avea vreo realitate. Ambasadorul și-a exprimat speranța (sau – iertați! – naivitatea) că după preluarea de către AȚRU, școala va fi mai românească. Nu, dacă depinde de AȚRU. Din păcate, experiențele de până acum asta ne arată.

Cu etichete, cu table, cu auto-titluri nu se pot acoperi neadevărurile. Nimeni nu ne mai crede că suntem români sau că am fi, dacă nu vorbim aceeași limbă cu poporul român, dacă nu folosim însemne românești. Precum nu ne mai pot crede că suntem români, dacă ținem festivaluri sub semnul Sfântului Ștefan al ungurilor și al lui Ladislau Cumanul (vezi la Apateu). În plus mai invităm și oaspeți din România ca să asculte și ei discursuri despre marile realizări ale domnitorilor unguri, în timp ce noi, românii din Ungaria, nu știm să spunem nici două vorbe inteligibile despre Ștefan cel Mare sau Mihai Viteazul. Minciuna nu se poate ascunde o veșnicie sub mască românească.

Eva Șimon

Antrenament spiritual la Micherechi cu slujitori din București și Timișoara

Credincioșii bapțiști din Micherechi au avut ocazia să participe, cu două săptămâni în urmă, la un antrenament spiritual. Un grup de frați din România au vizitat micherechenii pentru a le prezenta un proiect internațional prin care credincioșii se echipează în lupta spirituală. Frații din București și Timișoara au participat la ambele servicii divine din 5 august, în cadrul cărora au slujit Domnului și membrii bisericii locale. Despre vizita fraților români și proiectul internațional am stat de vorbă cu **Daniel Cociuba** din Biserica Vox Domini din Timișoara, care a ajuns la Micherechi cu familia Plesa din Timișoara și pastorul **Samuel Mitrofan** din București.

– Cum ați ajuns la Biserica Baptistă din Micherechi?

– În urmă cu 3 ani am început să mă rog și pentru Ungaria și Serbia, ca Dumnezeu să deschidă uși pentru a ajuta și echipa credincioși pentru cea mai frumoasă și importantă lucrare pe care Domnul Cristos ne-a lăsat-o: „să mergem

teles că m-am gândit că ar fi un început bun cu biserica din Micherechi, din trei motive: o bună amintire și un dor de a ne revedea, o comunitate care este o punte de legătură între noi și cei de aici, datorită unei comunicări mai bune în limba română, și, în ce privește ucenicia și multiplicarea, frații de aici pot

rești. Noi suntem o echipă care lucrăm împreună în formarea bisericilor pentru o implicare mai eficientă în lucrarea de evanghelizare și ucenicie.

Scopul vizitei noastre a fost focalizat pe trei direcții, pe termen scurt și lung. În primul rând, pe termen scurt să încurajăm Biserica lui Cristos și să dăm o perspectivă nouă în ce privește misiunea Bisericii, încurajări pentru a avea efecte pe termen lung. În al doilea rând, pe termen scurt cu perspectivă lungă, să vizităm frații noștri, să ne cunoaștem și să legăm relații frățești pe termen lung. În al treilea rând, să contactăm credincioși care doresc să devină ucenicizatori și să dezvolte lucrarea de evanghelizare, ucenicie și plantări de biserici. De asemenea, să întâlnim biserici care doresc să dezvolte o lucrare cu impact național și global...

– Ați prezentat credincioșilor din Micherechi un proiect internațional. În ce constă acest proiect?

– Proiectul internațional este de a ne uni cu mulți credincioși care doresc să dezvolte lucrarea bisericii la un nivel mai activ și eficient urmărind un scop comun: „Să-L glorificăm pe Dumnezeu prin echiparea credincioșilor pentru multiplicare în și prin bisericile locale din întreaga lume” (Matei 28:19,20). Fiecare creștin trebuie să fie învățat cum să-L mărturisească pe Dumnezeu în mod eficient și corect. Un alt scop al nostru este să echipăm pastori, lideri și cre-

să facem ucenici și să vestim Evanghelia în toată lumea”. Venirea noastră în Ungaria, la Micherechi, a fost datorită unei vizite făcute cu mai mulți ani în urmă, experiența rămasă în inima mea și memoria cu misiunile făcute timp de 22 de ani. La inițiativa lui Samuel Mitrofan, legată de o vizită în Ungaria, bineîn-

transmite mai departe cele învățate maghiarilor în limba maghiară. Grupul nostru a fost alcătuit simplu și rapid de noi, Daniel Cociuba din Biserica Vox Domini din Timișoara, familia Plesa, Ciprian, Ligia și Elisa, din Biserica Betel Timișoara și, nu în ultimul rând, Samuel Mitrofan de la Biserica Sfânta Treime din Bucu-

Daniel Cociuba

dincioși, care la rândul lor să instruiască pe alții așa cum este scris în 2 Timotei 2:2.

– Ce înseamnă azi lupta spirituală pentru care echiपाți credincioșii?

– Credincioșii cad în diferite păcate și se luptă cu probleme cauzate de depresii, temeri, îngrijorări și anxietate atunci când viața lor de părtășie cu Dumnezeu este slabă, se mani-

Sfânta Scriptură, care trebuie citită zilnic deoarece este Cuvântul lui Dumnezeu plin de resurse pentru viața de zi cu zi. În contextul prezenței noastre la Micherechi, am dăruit fiecărei familii prezente un manual ajutor de studiu alături de Biblie, „Tabăra de antrenament Spiritual” de Ted W. Groves, care oferă un ajutor practic în acest domeniu al umblării zilnice cu

festă sporadic sau este aproape inexistentă.

Aceasta declanșează o luptă care este de cele mai multe ori o luptă spirituală. Antrenamentul spiritual este un ajutor practic în acest domeniu, de a umbla zilnic cu Dumnezeu. Un ajutor desăvârșit pentru antrenamentul spiritual este

Dumnezeu. Antrenamentul spiritual, dacă este luat în serios, reface infrastructura vieții spirituale mai bogate și plină de sens în ceea ce privește părtășia zilnică cu Dumnezeu care are beneficii prezente, viitoare și ca răsplată Viața Veșnică cu Dumnezeu.

R.P.

Samuel Mitrofan

Între ciocan și nicovală

(Urmare din pag. a 3-a)

Când i-a venit unuia dintre noi ideea că ar dori să se ridice, lângă catedrala ortodoxă din Jula, o statuie mitropolitului Andrei Șaguna, toată floarea locală de dreapta s-a împotrivit, un oarecare istoric

local, mare maghiar de origine germană, a și tras o „argumentație” demagogică dar dragă ungarilor extremiști, iar garda neagră maghiară începuse numaidecât să se pregătească pentru mărșăluirea de intimidare. Da, de intimidare, căci minoritarul ab ovo, mai ales într-un mediu xenofob și autoritar, fiind totalmente dependent de capriciile majorității, e ușor de intimidat.

Vorba lui Murphy, cel care poate fi intimidat, va fi intimidat. Noi, români de aici și de dincolo am lăsat să fim „intimidați” prematur, ne-am ridicat mâinile fără să oferim un prilej minunat de examinare a politicienilor maghiari la lecția de „autonomie culturală”. Dacă în țara aceasta naționalitățile se bucură de autonomie culturală, de ce ni se refuză dreptul ca noi să decidem și nu ei, ce este pentru noi valoare culturală, și ce nu, cui vrem să ridicăm statuie și cui nu. Ceea ce s-a întâmplat atunci spune mult despre noi și nu numai, înainte de toate despre cei care ar fi trebuit să ne susțină interesele. Evident, complicitatea e mai rentabilă decât opunerea celui omnipotent. De fiecare dată, în cazuri asemănătoare, dăm înapoi. Până când? Până la autonimicire? Să fim însă echitabili: omul lipsit de apărare devine, până la urmă, „complicele” celui puternic. Jocul pisicii cu șoarecele e, în problema națională, interminabil. Canoanele lui însă pot fi și trebuie reglementate, căci situația actuală e intolerabilă: secuial din România vrea tot ce odinioară a fost a lui în vechea patrie, noi nu putem amplasa un bust sau o statuie după placul nostru în această țară... Quo vadis, Domine?

Zilele trecute s-a făcut o declarație în favoarea românilor din Ungaria, dar cam prompt și într-un moment în care relațiile româno-maghiare gemeau încă sub povara sindromului Nyíró și a disputelor dintre profesorii români și maghiari de la facultatea de medicină din Târgu Mureș și cine mai știe sub a cător revendicări de-ale ungarilor din România.

A fost un os la care s-a îmbulzit, mai ales, presa maghiară de extrema dreaptă. Zis și făcut! Se năpustește asupra unor români din Micherechi, Jula și Chitighaz și aceștia, fără să-și dea seama cine sunt aceste hiene ale presei ma-

de relevant am aflat de la domnia sa, fapt cunoscut de altfel, dar nemărturisit până acum: de ce sunt atât de importante autoguvernările minoritare din Ungaria!

O singură luare de poziție corectă și nuanțată a apărut în timpul acestor discuții

false, tendențioase. Ne referim la Comunicatul dat publicității de Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, în care se spune explicit poziția cetățeanului care trăiește, fără să-i convină, în minoritate: nu vrea să fie „un instrument al discuțiilor politice dintre România și Ungaria”, luând apoi pe rând problemele comunității nerezolvate

ghiare, fac tot felul de declarații, redacte apoi trunchiate, care însă se rezumă de minune la celebrele vorbe ale lui Francisc Iosif, rostite tot la întrebarea unor ziaristi, pe la mijlocul secolului al XIX-lea, după o vizită efectuată în părțile noastre: „Totul este foarte bine, totul este foarte frumos, cu toate neplăceri nu poți avea, asta vrea să audă forurile competente.

De ce nu se spune adevărul? Pentru că nu se poate, respectiv nu are rost. O observație critică la adresa politicii statului nostru față de minorități, mai nou, nu poate să apară! Președintele ATRU, făcând „greșeala” de a observa că nu avem reprezentanță în Parlament, e corectat, fără întârziere, de sub-secretarul de stat, care apare în fața microfoanelor și cu ochi sclipitori, cu fața îmbujorată și senină, sigur de sine, declară: reprezentanța în Parlament a naționalităților din Ungaria este asigurată deja prin puterea legii, în rest poate fi mulțumită cu declarațiile auzite. A întrebat-o cineva: oare câte naționalități din cele 13 vor fi capabile să intre, în mod legal, în Parlamentul de pe malurile Dunării? Și a mai făcut o constatare semnificativă: ar dori și, Doamne, ce fericită ar fi, dacă și ungurii din țările vecine ar avea autoguvernările pe care le au naționalitățile din Ungaria. Eu, fiind prominar, nu le doresc asta! Nu cred că acesta ar fi scopul non plus ultra al unor comunități naționale cu reprezentanță parlamentară care, nu o dată, au făcut parte din puterea parlamentară sau guvernamentală a țării în care trăiesc și care, de altfel, au o mulțime de „autoguvernări” cu atribuții reale. Un lucru demn

de multe decenii. Numai că dacă noi, minoritarii din cele două țări, nu am fi, nu ar fi nici atâtea frecuri interstatale, din care o grămadă de politicieni trăiesc bine mersi. E, deci, mare nevoie de noi, fiind sortiți însă să ne trăim viața ca niște ostaci, între ciocan și nicovală. Nu scapi numai dacă dispari în marea majorității, ceea ce la ungurii din România, fiind foarte mulți, nu merge, iar la românii din Ungaria, fiind foarte puțini, merge ca pe apă (vezi statisticile descrescătoare).

Meciul nu s-a terminat: Ungaria nu de mult a demarat o nouă rundă de unificare a tuturor ungarilor din Bazinul Carpatic, spre cea mai mare fericire a țărilor vecine, având acum nu numai Dumnezeu lor, ci și o monumentală pâine comună, coaptă la Pécs de 20 August cu mare fast și botezată „pâine maghiară”, din făina grâului adunat din toate colțurile mari ale imperiului de odinioară. Noi, cei care mâncăm din această pâine, la propriu și la figurat, nu putem propune un lucru mai înțelept decât ca guvernării celor două țări să înceapă, în sfârșit, reglementarea situației comunităților naționale din țările noastre, de urmat sunt destule mostre în partea mai civilizată a Europei. României, în calitate de țară-mamă, ne adresăm cu o doleanță asemănătoare: având nevoie de ajutorul ei pentru a supraviețui și ea de noi în asalturile care urmează, venim cu sugestia de a trece neîntârziat la o coordonare mai eficientă, la reglementarea și instituționalizarea relațiilor noastre promițătoare din ultima vreme. Vorba neamțului: ordinea e sufletul lucrurilor.

Gh. Petrușan

Pe scurt...

BIHORUL UNGURESC

În luna septembrie, preotul Cosmin Pop, parohul a patru biserici din Bihorul unguresc (Jaca, Peterd, Darvaș și Vecherd), ne-a informat despre orarul slujbelor la parohiile pe care le administrează. Duminică, 2 septembrie, va sluji la Vecherd, în 9 septembrie la Peterd, în duminica din 16 septembrie la Darvaș, iar pe 23 și 30 septembrie la biserica din Jaca. În toate zilele de sărbătoare care cad în cursul săptămânii, pr. Cosmin Pop se va afla în mijlocul credincioșilor de la biserica din Jaca.

SEGHEDIN

Postul de televiziune Duna, împreună cu Casa Tradițiilor din Budapesta organizează în toamna acestui an concursul internațional de muzică și dansuri populare intitulat „Főszállott a Páva”. Ultimele trei preselecții se desfășoară între 1-15 septembrie la Pécs, Seghedin și Gödöllő. Echipa Păstrătorilor de Tradiții „Gheorghe Nistor” din Micherechi, Echipa de dansuri populare a românilor din Ungaria și soliștii Grigore Poiendan și Nandor Cozma vor intra în competiție duminică, 2 septembrie, la Casa Tineretului din Seghedin.

LEUCUȘHAZ

Sâmbătă, 8 septembrie, la ora 9.00 dimineața, în parcul din centrul localității se va da startul Festivalului gogoșilor. Mai multe gospodine se vor întrece în pregătirea gogoșilor pufoși și gustoși. Pe tot parcursul zilei vor încânta publicul programe culturale și de distracție, teatru și muzică ușoară.

OTLACA-PUSTĂ

Asociația Culturală Română „Mihai Părdi” din Otlaca-Pustă organizează, în perioada 7-9 septembrie, o excursie în România. Președinta asociației otlăcane, Eva Bocsor Karancsi ne-a informat că acest drum se organizează pentru membrii asociației, iar cele trei zile le vor petrece la prietenii lor din localitățile Salva, Petrova și Vatra Dornei. Pe parcursul acestui drum, excursioniștii se vor opri pe la mai multe obiective turistice și mănăstiri, iar la întoarcere vor face un popas și la Cluj Napoca.

– Ne-am adunat pe 12 august, duminică, în fața Liceului „Nicolae Bălcescu” din Jula. Am călătorit cu autobuzul până la Tulcea, unde ne-am urcat pe un vapor și am călătorit 3 ore pe Dunăre. Când am ajuns la Sulina, în port, ne-a așteptat o gălăgie cu strigăte și zarvă mare: Ne place, ne place, ne place la Sulina!

Când am ajuns în tabără, ne-am despachetat, am luat prânzul și am mers pe plajă. Mulți dintre noi atunci au văzut pentru prima dată marea. Când ne-am întors în tabără, am luat cina. Așa a trecut timpul, mai ales cu scăldat sau cu jocuri. În a 5-a zi dimineața, după micul dejun, am făcut o călătorie cu barca pe brațul Sulina al Dunării și pe Marea Nea-

În tabăra „ARC 2012” de la Sulina timpul trece mult prea repede...

Din impresiile elevilor români participanți din Ungaria

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni din cadrul Guvernului României, în colaborare cu Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret a organizat, și în această vară, la Sulina, județul Tulcea, programul de tabere pentru elevi și tineri români din afara granițelor „ARC 2012”. Scopul programului a fost realizarea unui sejur cultural în România în vederea afirmării și conștientizării valorilor tradiționale și istorice românești. DRP a oferit anul acesta posibilitatea de participare în tabără pentru elevi și tineri români din Ungaria, în perioada 13–20 august. Câțiva elevi participanți de la școlile din Micherechi, Chitighaz, Băta-

două grupe au participat la acest concurs. După jocuri, am luat cina pe plajă. În a 6-a zi, la prânz am primit pește, și după amiază am adunat scoici. Cea mai bună zi a fost a 7-a, când și pentru cei mici, adică și

că am avut posibilitatea să participăm în această tabără, care va fi de neuitat!

Dora Misik, Băta-
* * *

– Un grup de elevi din Micherechi, printre care m-am găsit și eu, însoțiți de directoarea *Ana Sárközi*, am pornit spre distracție, vacanță, excursie, aventură la Sulina. Prietenul meu pe drum și în tabără a fost tot timpul *Timotei Igaș*, care chiar dacă e mai tânăr decât mine, ne-am înțeles foarte bine. Eu am avut posibilitatea ca pentru prima dată să intru în mare. Locul unde am dormit a fost plăcut și condițiile bune. Am avut posibilitatea să participăm la mai multe ocupații. În afară de a ne bălăci în mare, am jucat de exemplu tenis de masă, baschet, seara am putut intra pe net să vorbim cu familia. La concursul de tenis de masă am luat premiul întâi. M-am bucurat mult, fiindcă și acasă cu frații mei și cu tata am obișnuit să jucăm te-

nis de masă. Am călătorit și cu vaporul, care a fost foarte interesant pentru mine, fiindcă în viața mea nu am mai călătorit pe apă cu vapor! Cele trăite în

pede, pe drum am ascultat muzică, ne-am jucat la telefon și spuneam glume cu ceilalți copii. Eu am șezut lângă prietenul meu, *Bente Ungor*. Eram emoționat fiindcă până atunci n-am mai fost la mare. După trei ore de drum cu vaporul, foarte obosiți am ajuns la locul cazării. Camerele erau mari, într-o cameră dormeam 8 băieți. Prima zi după prânz am plecat la plajă. Apa era rece, dar ne-am jucat mult cu mingea și ne-am dat pe valurile mării. Joi am plecat în Delta Dunării. A fost interesant să vedem cele trei ramuri ale Dunării. Cine dorea putea să participe la concursuri organizate în curtea taberei. Prietenul

gră. În această călătorie foarte frumoasă am văzut diferite păsări minunate: pelicani, rațe sălbatice și am auzit și puiul de baltă. Tot în această zi au fost organizate diferite jocuri pe plajă, unde ne-am simțit minunat. Am construit o cetate din nisip și am câștigat. E adevărat că doar

pentru noi au făcut discotecă, și ne-au lăsat și pe noi, însoțiți de profesoare, pe plajă în discoteca celor mari. A trecut timpul și pe când ne-am dat seama ce repede trece, trebuia să și împachetăm, să ne reîntoarcem către casă. Ne-am simțit foarte bine și ne-a făcut o deosebită plăcere

aceste zile nu le pot prea bine să le spun în cuvinte. Mulțumesc școlii generale din Micherechi, profesoarelor și României pentru posibilitatea de a petrece o vacanță la mare.

Gerold Cornel Miron,
Micherechi
* * *

– Drumul spre Sulina cu autobuzul a fost foarte lung. Ca să treacă mai re-

meu *Bente* a câștigat locul I la șah, iar *Devald Varga* locul al II-lea. Sâmbătă am vizitat un muzeu unde am văzut unelte de mărinar și am urcat într-un far de unde am văzut Dunărea. Obosiți dar cu amintiri noi am luat drumul spre casă. Mă bucur mult că am avut posibilitatea să merg la mare.

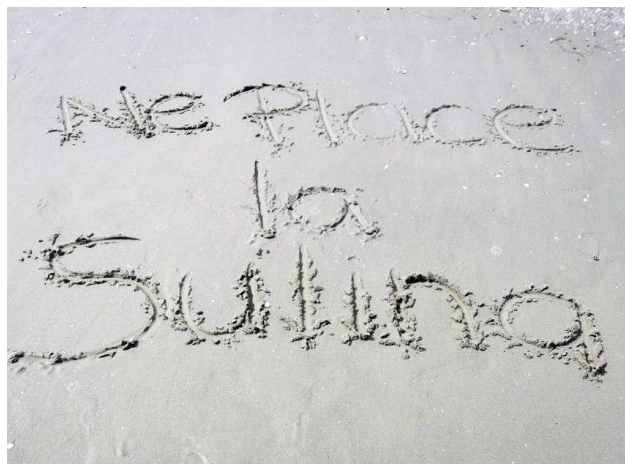
Tiberiu Ruja, Micherechi

– Ne-a așteptat o călătorie foarte lungă, pe care am parcurs-o cu două autotocare până în orașul Tulcea, de unde cu un vapor am ajuns la Sulina. Abia ce am ajuns, ne-am hotărât să mergem cât mai repede pe plajă, să vedem marea. Ne-a surprins un peisaj foarte frumos. În această tabără au mai fost și alți studenți de naționalitate română din toată Europa, cu unii dintre ei chiar ne-am și împrietenit. Pe plajă au fost organizate niște jocuri distractive, la care toți copiii din tabără au fost prezenți. De obicei, înainte de masă am fost la plajă, iar după masă ne-am odihnit, am făcut excursii în oraș. Într-o dimineață, unii dintre noi, împreună cu profesorul Tiberiu Rocsin, am călătorit cu un vapor mai mic în Delta Dunării, ca să vedem de acolo răsăritul soarelui, care va rămâne o amintire de neuitat pentru noi. Luni, 20 august, am pornit spre

În tabăra „ARC 2012” de la Sulina timpul trece mult prea repede...

Din impresiile elevilor români participanți din Ungaria

Dunării. Tabăra Sulina este așezată la 1,5 km de malul Mării Negre și la câteva sute de metri de Dunăre. După turnul muzeului din apropiere se poate vedea într-o parte Dunărea și în cealaltă parte Marea Nea-

re dimineată și după amiază la plajă. Până la malul mării, un kilometru și jumătate am mers pe jos sau cu autobuzul. Cea mai mare plăcere a copiilor a fost baia în apa mării și săriturile în valuri. Pe malul mării am făcut în fiecare zi concursuri de volei, fotbal și construirea castelurilor de nisip. Copiii le-au plăcut foarte mult să adune scoici de pe malul mării ca să le aibă ca amintire. În tabără am avut organizate mai multe concursuri: fotbal, volei, baschet, tenis de masă. Pe timpul taberei, totul a fost frumos și foarte plăcut, încă din prima zi am legat noi prietenii. Pe timpul taberei am făcut plimbări cu vaporușul de 12 persoane prin Delta Dunării, ceea ce a fost foarte frumos și de neuitat. Participarea a fost pentru mine un lucru deosebit de plăcut în această vară, și sunt onorată că am luat parte la această tabără. Eu le doresc tuturor copiilor care au ocazia să participe la această tabără să meargă cu inimile deschise, pentru că este o satisfacție unică în viață.

*Andreea Coita,
Micherechi*

– A sosit ziua mult așteptată, ziua când am privit Marea Neagră. Călătoria a fost plăcută dar totodată foarte lungă. Pe litoral am găsit un restaurant unde în fiecare zi am putut mânca mâncăruri tradiționale și foarte bune. Într-o seară ne-au organizat pe litoral o seară de

neuitat cu muzică, sporturi și cu o cină foarte gustoasă. Pe teritoriul taberei era un teren de joacă, unde am jucat volei, fotbal, baschet și tenis de masă. În fiecare zi am făcut plimbări prin oraș și am vizitat locurile însemnate. Ne-am simțit foarte bine, fiindcă am făcut multe cunoștințe, ne-am desfășurat cu frumusețea mării, iar cel mai important lucru pentru noi a fost că am putut exersa limba română.

Fetele școlii din Chitighaz

presiile. În seara aceasta am făcut o plimbare pe litoralul care era foarte minunat. Zilele au trecut cu multă distracție și aventuri. Șederea noastră la Sulina va rămâne o amintire de neuitat pentru mine.

Zita Ruja, Julia

– Ziua a șasea a fost plină de surprize: organizatorii ne-au făcut grătare pe plajă și am primit tricou cu tricolor și șapcă cu logo-ul taberei. A șaptea zi, fiindcă știam că e ultima zi pe care o petrecem la tabără, ne-am distrat mai mult, la plajă am stat mai mult timp, și seara ne-am culcat mai târziu. Ultima zi ne-am trezit dis-de-dimineață ca să ne putem împacheta și să fim gata de

acasă, odihniți, cu multe amintiri și aventuri. Sperăm că și la anul vom avea posibilitatea să vizităm Marea Neagră, iar până atunci, din septembrie ne așteptăm un nou an școlar.

Erica Bigu, Julia

– Sulina este un loc deosebit de frumos din frumoasa Românie. Sulina este o peninsulă din Delta

gră. În tabăra Sulina am fost în jur de 150 de copii din mai multe țări: Ungaria, Moldova, Macedonia și România. Când am ajuns în tabără, ceilalți copii care se pregăteau să părăsească tabăra ne-au primit cu cântece și mare bucurie. În fiecare dimineață, trezirea a fost la ora 7.30, iar prânzul la ora 8.00 fix. În primele zile am mers în fiecă-

– Cel mai impresionant lucru pentru mine a fost panorama de pe vapor, iar frumusețea naturii din Delta Dunării a fost încântătoare. Ajungând la Sulina, ceilalți elevi, care se pregăteau să părăsească tabăra, ne-au primit cu cântecul: „Ne place Sulina!” Am făcut cunoștință cu alți tineri sosiți din alte țări cu care ne-am împărtășit im-

pornire. Cele 8 zile au zburat repede și plecarea spre casă a sosit pe data de 20 august. Când am ajuns la Tulcea, ne-au așteptat autotocarele cu care am călătorit spre casă 20 de ore. Sperăm să mai mergem și altă dată la tabăra Sulina, pentru că ne-am întors acasă cu amintiri plăcute!

*Lidia Somogyi,
Micherechi*

Succesul fanfariștilor din România la Festivalul ZENIT

Ediția a XXVI-a a Festivalului internațional ZENIT, organizat de către Centrul Cultural din Bichișciaba, a avut loc în perioada 18–19 august, în centrul orașului. Programul festivalului fanfarelor s-a desfășurat în fața complexului Csaba Center. La ediția de anul acesta, printre echipele concurente s-a aflat și o fanfară românească, condusă de dirijorul chitighăzean **Gheorghe Moț** și compusă din 40 de trompetiști ai bisericilor baptiste din județele Arad, Bihor și Sălaj.

Participarea fanfarei românești la festivalul internațional ZENIT i-a adus echipei trei premii. Premiul special al Centrului Cultural din Bichișciaba a fost înmănat de către directorul **Szente Béla**, premiul Autogovernării Românești din Bichișciaba a fost acordat de către președintele **Gheorghe Gros**, iar unul dintre cei mai buni dirijori ai Festivalului ZENIT s-a dovedit a fi dirijorul **Gheorghe Moț**.

– Mulțumesc organizatorilor și, mai ales, domnului **Gheorghe Gros**, președintelui Autogovernării Românești din Bichișciaba pentru că ne-a invitat și de data aceasta să participăm

ani prelucrez muzica. Muzicanții din bisericile noastre au ajutat mult în cultura de muzică din România și au fost prezenți la toate festivitățile, mai ales prin

orchestre simfonice, prin coruri. Cei care au crescut în biserici cântă cântecele

noi vrem să prezentăm exact ceea ce se cântă în bisericile noastre, aceea vom cânta și afară. Noi avem un stil aparte, muzica de biserică este puțin mai controlată, mai melodică și mai aproape de inima și sufletul omului.

– Cred că ați fost de mai multe ori la acest festival. Cum vi s-a părut ediția din acest an?

– Eu de 24 de ani sunt în Ungaria, la unu sau două festivaluri n-am fost, la celelalte la toate am fost pre-

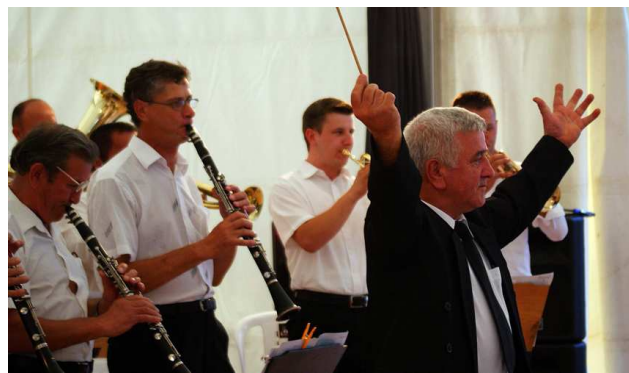
zent, pentru că am fost și membru fanfarei de la MÁV Bichișciaba, în timpul când am fost dirijor la biserica baptistă din Chitighaz. Am avut misiuni în țară și în străinătate și ne-am bucurat de un succes enorm. Duminică am avut plăcerea să participăm la slujbele divine de la biserica baptistă maghiară din Bichișciaba. Pentru mine participarea la un astfel de eveniment a avut o dublă însemnătate: după ora de rugăciune, nepoțelul meu a fost adus în fața bisericii la binecuvântare. Ne-am închinat împreună și i-am mulțumit lui Dumnezeu pentru acest dar minunat de a avea încă un nepoțel. Iar după binecuvântare a urmat programul de fanfară.

Adam Bauer

care sunt melodioase, iar pentru publicul ascultător ele sunt atrăgătoare.

– Nu este o problemă să cântați cu această fanfară în aer liber? Sau cântați altfel la aceste festivaluri?

– Din momentul din care am fost invitați am spus că

la festivalul Zenit. Am venit cu o fanfară baptistă selecționată din județele Sălaj, Bihor și Arad. Am fost aproape 40 de fanfariști, reprezentanți ai bisericilor baptiste din jurul graniței.

De peste 50 de ani sunt muzicant și de peste 40 de

Festivalul castraveților din Micherechi ediția a X-a

7–8 septembrie 2012

Consiliul Local al comunei Micherechi are plăcerea de a vă invita la tradiționala zi a satului, la Festivalul castraveților. Sunteți așteptați cu un bogat program cultural distractiv și cu un program alternativ, cu titlul *Graiul meu micherechean, limba mea română – în pragul mileniului al III-lea*

Vineri, 7 septembrie

16.00 Trupa „Bergengóc” – program pentru copii
16.30 Echipa de Păstrare a Tradițiilor „Gheorghe Nistor”
16.45 Deschiderea oficială a Festivalului
17.00 Echipa folclorică a Centrului de Documentare și Informare
17.30 Concert – „Dupla KáVé”
19.00 Concert live – „Neoton”
21.00 Trupa Autentic
22.00 Concert – „Kenton”
23.00 Discotecă – Lucian Șereș și prietenii

Sâmbătă, 8 septembrie

10.30 Orchestra „Melódia” condusă de Elek Török
13.00 Înămnarea distincțiilor (Întâlnire cu Pr. Nicolae Bordașiu, slujitorul Bisericii Sf. Silvestru din București, urmașul primului preot ortodox român din Micherechi)
13.45 65 de ani de la înființarea echipei de Păstrare a Tradițiilor „Gheorghe Nistor” din Micherechi – Comemorare de 25 de ani – Gheorghe Nistor și Teodor Cova
14.00 Echipa de Păstrare a Tradițiilor „Gh. Nistor”
14.30 Cântece populare în interpretarea lui Grigore Poiendan și Vasile Pap, acompaniați de orchestra Cova
15.00 Program folcloric (Ansamblul „Körös”, Ansamblul „Végvár”, Ansamblul „Harruckern”, Ansamblul „Szarkaláb” (Cluj-Napoca), Ansamblul din Mădăras)
16.40 Concert – „Energy Dance COOL”
17.00 Concert – Cristian Pomohaci
18.00 Concert live – SP
19.00 Divertisment Fásy-mulató
19.30 „Joc” la Casa de Cultură
22.00 Concert asigurat de Departamentul pentru Românii de Pretutindeni al Guvernului României
23.00 Concert – „RMS”
01.00 Discotecă – Dj Széplucky

Sâmbătă, la școală

11.00 – Program dedicat Zilei Limbii Române: *Graiul meu micherechean, limba mea română – în pragul mileniului al III-lea*

Cuvânt de deschidere – Margareta Tat primar

Ce este „Ziua limbii române?” – prof. dr. Gheorghe Petrușan

Montaj de muzică și poezie despre limba română – colectivul Catedrei de Limba și Literatură Română a Universității din Seghedin – prezintă dr. Mihaela Bucin, șef de catedră

– Particularități și interpretări ale graiului din Micherechi – prof. dr. Gheorghe Petrușan

– „Cum am învățat românește?” la povești și amintiri cu micherecheni care lucrează în domeniul limbii române, prezintă și comentează Tiberiu Boca, vicepreședinte UCRU – Contribuția lui Alexandru Hoțopan la colecționarea și cercetarea folclorului literar din Micherechi – prezintă Emilia Martin, director al Muzeului Erkel Ferenc din Jula

(Programul este organizat de Autoconducerea Românilor din Seghedin și Catedra de Limba și Literatură Română a Universității din Seghedin.)

„Am realizat lucruri mari din bani puțini...”

Interviu cu pr. Origen Sabău despre restaurările de la biserica din Apateu

Cu sprijin financiar din partea celor două state, român și maghiar, zilele trecute au fost finalizate integral lucrările de renovare de la biserica ortodoxă română din Apateu. În primăvara acestui an, parohia din Apateu a primit un sprijin financiar de la Secretariatul de Stat pentru Culte din Ungaria, fond din care a fost izolată biserica împotriva igrasiei. În luna august a fost refăcută integral pictura în locurile unde aceasta a fost distrusă din cauza igrasiei, iar refacerea picturilor a fost susținută financiar de Departamentul Românilor de Pretutindeni din cadrul Guvernului României. Biserica a primit și o donație din partea Cavalerilor Templieri din cadrul Comanderiei Sf. Mina din Oradea, aceasta constând din 30 de scaune din lemn, sculptate și tapitate special pentru biserica din Apateu. Despre realizările și lucrările de restaurare la parohia din Apateu am stat de vorbă cu preotul paroh Origen Sabău, protopop de Dobrițan.

– Părinte, administrați această parohie de mai bine de un deceniu și jumătate, aveți o parohie mică raportat la parohiile din România care au sute de credincioși, dar ați reușit să faceți lucruri deosebit de frumoase aici. Acum, după atâția ani, vă întreb ce înseamnă pentru dumneavoastră această parohie și comunitatea din Apateu?

– Suntem încântați și bucușori de ceea ce Bunul Dumnezeu ne-a rânduit să trăim în comunitatea ortodoxă din Apateu de-a lungul anilor, atât prin lucrările care s-au realizat de-a lungul vremii, cât și prin renovările pe care, cu ajutorul lui Dumnezeu în aceste zile încheiem o anumită parte a lucrărilor de renovare, lucrări care erau obligatorii pentru menținerea și conservarea patrimoniului cultural ortodox din Apateu. Ceea ce înseamnă pentru noi în primul rând sfânta biserică, la care ținem foarte mult, prin respectul pe care trebuie să-l dăm înaintașilor noștri, a bunilor credincioși din această parohie, cât și pentru visele împlinite, acelea de a vedea biserica ortodoxă din Apateu, renovată integral în perioada 1997–2002, cu pictură nouă, cu mobilier nou, cu acoperiș, pardoseală și iconostas nou, având bucuria de a avea alături de noi și o mare personalitate a culturii românești, pe Mihai Eminescu, prin bustul său din curtea parohiei, având aniversări și multe sărbători în cadrul bisericii din Apateu.

– Sunteți la finalul unor lucrări de renovare. Ne spuneți mai concret ce s-a făcut la biserică?

– În perioada în care s-a renovat biserica între 1997–2002, când am încercat să restaurăm integral biserica și să o împodobim cu pictură, a fost o zonă a bisericii, mai precis turnul, care nu a putut fi izolat împotriva igrasiei, fapt care în decursul a zece ani a

ajuns într-o stare de degradare destul de avansată distrugând, practic, pozoaba cea mai de preț a bisericii, pictura din zona turnului și din partea intrării dinspre miazăzi, precum și alte mici defecțiuni care au intervenit în ultimii zece ani. Cu ajutorul Secretariatului de Stat pentru Culte din Ungaria am reușit să

obținem fonduri pentru a izola biserica împotriva igrasiei. Astfel, anul acesta în luna martie, am reușit să finalizăm lucrările de izolare, iar în luna iulie și începutul lunii august am reușit să renovăm anumite zone ale turnului unde a existat pictură, pentru a-i reda bisericii frumusețea așa cum a fost ea realizată în anul 2002. Pentru pictură am avut un sprijin financiar din partea DRP din cadrul Guvernului României.

– Am înțeles că prin bunăvoința pictorilor care au realizat pictura acestei biserici, acestei capodopere, ați reușit să faceți și lucrările de anul acesta?

– Este adevărat. Ciprian Buzuloi, împreună cu echipa sa de pictori, ne-au readus bucuria în suflet de a reface pictura și arta acestei biserici. Am avut bucuria de a întâlni un pictor de mare calitate sufletească și artistică. Pe Ciprian Buzuloi l-am cunoscut întâmplător, cu toate că întâmplător nu cred că e nimic în lumea aceasta. Ciprian este un artist consacrat pentru pictură bisericească, deținând o autorizație pentru pictură din partea Patriarhiei Ortodoxe Române din 1995. Până a ajunge să picteze biserica din Apateu a avut deja o experiență pictând bisericii și în România. În 2001 a început pictarea bisericii din Apateu, iar pe la mijlocul lunii iulie 2002 a fost finalizată pictura în totalitate. Ciprian Buzuloi

este fiul unui mare pictor de biserici din România, care este și președintele comisiei de pictură Vasile Buzuloi, așa că, în calitatea lui de fiu și ucenic, iar astăzi putem vorbi despre un profesionist, nu a făcut altceva decât să-și pună amprenta, nu doar a lui ci și a întregii familii de pictori, care probabil mulți ani de acum înainte o să fie pomenit în rugăciunile noastre, purtându-l în sufletele și în inimile noastre, a tuturor credincioșilor din Apateu. Trebuie să dăm slavă lui Dumnezeu pentru toate aceste momente de bucurie și împlinire sufletească, cât și de împlinire a gândurilor bune pentru această comunitate.

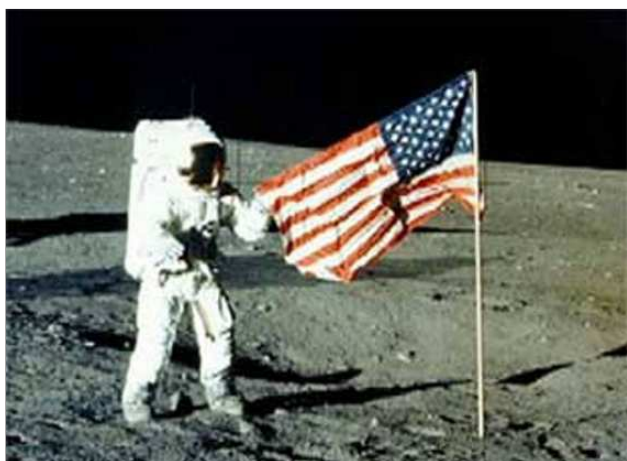
– Biserica din Apateu cred că este singura biserică ortodoxă română din Ungaria pe ai cărei pereți se află zugrăviți domnitorii români și portretul Sfântului Andrei Șaguna...

– Toate aceste lucruri se datorează Preasfințitului Episcop Sofronie, pentru că dânsul, ca un vizionar contemporan, a prevăzut calitățile și toate motivele pentru canonizarea unui luptător și apărător al credinței ortodoxe printre care se numără și marele ierarh Andrei Șaguna, care este născut în Ungaria, la Mișcolț. Cred că se cuvine ca într-o biserică din Ungaria să punem toate acele personalități și sfinți români, care s-au jertfit, care și-au dăruit viața pentru credința noastră strămoșească.

(Cont. în pag. a 12-a)

A murit Neil Armstrong, primul om care a pășit pe Lună

Neil Armstrong, primul om care a ajuns pe Lună, a murit pe 25 august, la vârsta de 82 de ani, anunță NBC. Potrivit sursei, se pare că astronautul a suferit complicații în urma unei intervenții chirurgicale la inimă.

Astronautul Neil Armstrong a murit sâmbătă trecută, în urma unor complicații apărute după intervenția chirurgicală la ini-

mă pe care a suferit-o acum 3 săptămâni.

Într-un mesaj transmis de CNN, familia astronautului spune: „Cu durere în suflet anunțăm că Neil Armstrong a decedat ca urmare a unor complicații survenite în urma intervenției cardiovasculare”.

Numele lui Neil Armstrong rămâne legat, pentru totdeauna, de unul dintre cele mai importante

momente din istoria omenirii: astronautul e primul om care a pășit pe lună. Se întâmpla pe 20 iulie 1969. Lucru valabil și pentru cuvintele rostite atunci Neil Armstrong – „One small step for man, one big step for mankind (Un pas mic pentru om, un salt uriaș pentru omenire)”.

Neil Armstrong era la conducerea primei misiuni americane pe Lună, unde a ajuns la bordul capsulei Apollo 11 alături de astronautii Buzz Aldrin și Michael Collins. Pe satelitul natural al Terrei au pășit atunci Armstrong și Buzz Aldrin.

Astronautul Neil Armstrong, care a murit la vârsta de 82 de ani, s-a născut pe 5 august 1930, la Wapakoneta, în Ohio. Armstrong și-a început cariera la Agenția Spațială Americană (NASA) în anul 1955.

Campionatul avioanelor de hârtie

Sâmbătă, 25 august, în Centrul Vechi din București, pe scena Festivalului Caragiale a avut loc o acțiune simbolică dedicată prieteniei dintre Ion Luca Caragiale și Aurel Vlaicu. Publicul de la Festivalul „Bucureștii lui Caragiale” a putut participa la concursul de lansat avioane din hârtie, din inițiativa Centrului de Tineret al Bibliotecii Metropolitane București.

Concurenții și-au putut lansa avioanele de pe scena festivalului. Organizatorii au pus la dispoziția concurenților coli de hârtie pentru confecționat avioane pe loc, iar cei care au realizat cele mai performante „zboruri” au fost premiați.

Acest concurs a fost or-

ganizat și în contextul unei duble aniversări în 2012: 100 de ani de la decesul lui I. L. Caragiale și 130 de ani de la nașterea lui Aurel Vlaicu.

Pe 27 august 1911, la Blaj, Caragiale a asistat la zborul avionului lui Aurel Vlaicu.

Ziarele din acea vreme relatau că, imediat după terminarea zborului, I. L. Caragiale s-a dus la Aurel

Vlaicu și a exclamat: „Ești un geniu al poporului nostru, băiete!”. Apoi i-a dăruit fotografia sa cu dedicația „Trăiască Vlaicu! Și sus, tot mai sus!”.

Festivalul „Bucureștii lui Caragiale”, organizat la împlinirea centenarului marelui dramaturg, se desfășoară, în premieră, în București. Festivalul a debutat pe 9 iunie și se va încheia pe 20 septembrie.

Vaslui – singurul județ din România unde sunt mai mulți bărbați decât femei

Rezultatele preliminare ale Recensământului Populației și al Locuințelor 2011 arată că în România sunt 9.764.011 femei și 9.279.756 bărbați, existând un singur județ în care numărul persoanelor de sex masculin îl depășește pe cel al feme-

lor. Comisia Centrală pentru Recensământul Populației și Locuințelor a comunicat că la nivelul întregii țări sunt 19.043.767 locuitori, diferența dintre femei și bărbați fiind de 484.255 în favoarea femeilor. Practic, la fiecare bărbat ar re-

veni 1,05 femei. Singurul județ unde numărul bărbaților este mai mare decât cel al femeilor este Vaslui, unde, din totalul de 375.151 locuitori stabili, numărul femeilor este de 187.452, în timp ce cel al bărbaților este de 187.699.

La Festivalul Mamaia s-a născut o nouă stea

În vârstă de 22 de ani, Rodica Elena Tudor a câștigat cu unanimitate de voturi Marele Trofeu al Festivalului Național de Muzică Ușoară Mamaia 2012.

La finalul a patru zile intense de concurs, Marele Trofeu al celei de-a 42-a ediții a Festivalului Național de Muzică Ușoară Mamaia 2012 i-a fost acordat unei tinere de 22 de ani, din județul Prahova, Rodica Elena Tudor. La primirea trofeului ea a mulțumit tuturor celor care au ajutat-o în carieră, un loc special fiindu-i acordat regretatului compozitor Șerban Georgescu.

„În 2010, pe această scenă, am obținut premiul al doilea și i-am promis regretatului Șerban Georgescu că nu mă voi opri. Astăzi îi mulțumesc bunului Dumnezeu pentru că m-a ajutat să-mi țin promisiunea”, a spus, vizibil emoționată, Rodica Elena Tudor la primirea trofeului. Câștigătorul Marelui Trofeu al competiției a fost decis, cu unanimitate de voturi, de către consilierii județeni Constanța.

Compozitorul Horia Moculescu a câștigat locul I la secțiunea Creație cu melodia „Tăcerile de fier”, textier George Țârnea, interpret Horia Moculescu.

La secțiunea Interpretare premiul I a revenit, după ce Rodica Elena Tudor a câștigat Marele Trofeu, tinerei de aproape 17 ani, din București, Alexandra Cristina Sipoș, următoarele locuri fiind câștigate de Mihaela Chisnencu, 19 ani, București, și Adnana Biana Olariu, 19 ani, din Hunedoara.

Cele trei premiate au primit și câte un premiu în bani în valoare de 1.500 euro pentru locul I, 1.000 euro pentru locul II și 500 euro pentru locul III.

Locul II la secțiunea Creație și premiul de 1.000 de euro a fost câștigat de piesa compozitorului Dan Petru Dimitriu „Te aștept, sărută-mă”, pe un text de George Popovici, interpretată de Irina Ionescu, în vârstă de aproape 14 ani, cea mai tânără prezentă de la această ediție a festivalului.

Cea de-a treia poziție și 500 de euro au revenit compozitorului Valentin Constantin Rotari cu piesa „Cântec de dragoste”, pe versurile textierilor Aniela Felicia Rotari și Alexandra Ana Ivan, interpret Aurelian Temișan, acompaniat la saxofon de Cornel Radu.

Premiul la secțiunea Rock, In memoriam „Teo Peter”, a fost câștigat, la fel ca la ediția din 2011, de trupa Addiction, cu o componență ușor modificată față de cea de anul trecut.

La ediția cu numărul 42 a Festivalului de Muzică Ușoară Mamaia 2012 au mai fost oferite și alte premii. Premiul Presei a fost adjudecat de câștigătoarea premiului I de la Interpretare, Alexandra Cristina Sipoș, Irina Ionescu a primit Premiul Societății Române de Radiodifuziune pentru modul în care a interpretat piesa „Te aștept, sărută-mă”, muzica Dan Petru Dimitriu, text George Popovici. Tânărul trupă rock Edict a fost răsplătită cu Premiul Fundației „Fantasio”.

Ultima seară a Festivalului s-a încheiat cu un recital de peste o oră oferit de Mircea Baniciu & Pacifica.

TV

Profetul, aurul și ardelenii

Sâmbătă, 1 septembrie, ora 14.45, Kanal D
La sfârșitul secolului XIX, doi frați ardeleni, moșierul Traian și mucălul Romulus, pleacă în America în căutarea celui de-al treilea frate, Ion, emigrat mai demult. Sosind într-o țară și într-un oraș necunoscut, Cedar City, cei doi, care nu știu engleza, provoacă cele mai neașteptate încurcături. Ei văd fotografia fratelui lor peste tot și cred că a ajuns un „om mare”. Dar autoritățile și mai ales profetul Waltrape, șeful sectei mormonilor, îi întâmpină cu ostilitate.

Legiunea străină

Sâmbătă, 1 septembrie, ora 22.00, TVR 3
Aurel (Cătălin Paraschiv), Stelică (Radu Ciobănașu) și Mitu (Radu Iacoban), la circa 25 de ani, ar fi putut fi trei ciobănei cu trei turme de miei. Dar nu sunt. Alte vremuri. Într-un sat de munte, Stelică e polițist, Aurel e în serviciul lui Maricel (Rica Răducanu), un investitor în demolări și fier vechi, iar Mitu, venit de prin Moldova, e ocupat cu satisfacerea stagiului militar la o unitate apropiată. Vine o zi când apare Lilica (Oana Piecnita), venită din Spania o dată cu Maricel și două furgoane cu găini olandeze, pentru că în localitate e declarată gripa aviară și e rost de o afacere cinstită. Sosirea coincide cu eutanasierea păsărilor din curtea bunicii Vergina (Despina Stănescu), care, deși se dă de ceasul morții cu această ocazie, își amână decesul.

Declarație de dragoste

Duminică, 2 septembrie, ora 9.00, Antena 1
Un film despre iubire și viață de licean care a umplut cinematografele. „Declarație de dragoste” poate fi considerat unul dintre primele „lovestory-uri” românești. Adrian Păduraru și Teodora Mareș sunt protagoniști, iar Ion Caramitru și Tamara Buciuceanu fac două roluri de neuit în ipostaza faimoșilor profesori Socrate, respectiv Isoscel. Este primul film al unui adevărat fenomen sociologic al anilor '80, „care oferea tinerilor o alternativă la conformismul cinematografului epocii”.

FESTIVAL

Toamnă culturală la Timișoara

Luna septembrie le aduce timișorenilor evenimente culturale pentru toate gusturile. Indiferent de vârstă, fiecare poate alege, în funcție de preferințe, piese de teatru, operă, concerte sau filme.

Toamna debutează în Timișoara pe ritmurile Festivalului de Operă și Operetă, care se va desfășura în perioada 25 august–2 septembrie în Parcul Rozelor. Programul cuprinde și balet, programat în 26 august, în cadrul unei Gale de Operă. Pentru copii se va juca piesa Hansel și Gretel. În perioada 4–6 septembrie, Timișoara va găzdui cea de-a doua ediție a Festivalului Internațional de Film Transilvania. Filmele vor fi proiectate în aer liber, pe ecranul din Piața Unirii.

Între 7–9 septembrie începe Bega Boulevard. Anul acesta festivalul va avea o arie mai largă de acoperire, de la Podul Tinereții, la Parcul Copiilor. Programul include tradiționala cursă de răzuște, concerte, activități pentru copii, demonstrații de salvare și multe concursuri. În perioada 10–16 septembrie va avea loc Festivalul Internațional de Graffiti. Festivalul Plai revine în Timișoara în perioada 14–16 septembrie. Cap de afiș este artistul german Patrice. Pe scena de la Muzeul Satului va mai urca și o trupă portugheză. Programul include ateliere muzicale, proiecții de filme și expoziții. În aceeași perioadă, în Parcul Rozelor, se va desfășura Ruga Timișoarei.

CONCERT

Connect-R

Oradea, vineri, 31 august 2012
Club The One

Vara asta nu doarme nimeni! Connect-R vine la Oradea doar la THE ONE Cafe Lounge Club cu hit-ul verii 2012!!

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

3 SEPTEMBRIE, LUNI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

4 SEPTEMBRIE, MARȚI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

5 SEPTEMBRIE, MIERCURI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

6 SEPTEMBRIE, JOI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

7 SEPTEMBRIE, VINERI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

8 SEPTEMBRIE, SÂMBĂȚĂ (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: „Pe unde Europei” – emisiune euroregională realizată de studiourile de radio din Timișoara și Seghedin 17.55: Încheiere

9 SEPTEMBRIE, DUMINICĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

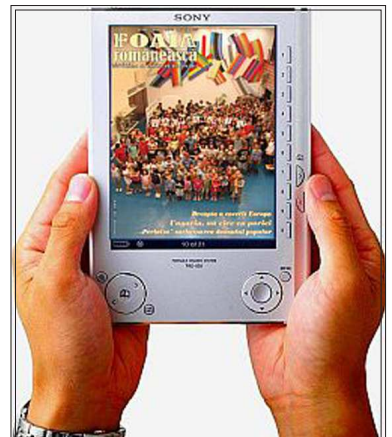
Ecranul nostru

miercuri, 5 septembrie, m1, ora 12.55
joi, 6 septembrie, Duna TV, ora 7.00

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

În această vară s-au împlinit cinci ani de când Preasfințitul Siluan a fost hirotonit întru episcop al Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria. Despre acești ani petrecuți în fruntea Episcopiei noastre, despre reușite și nereușite am stat de vorbă cu cel de-al doilea ierarh din fruntea Eparhiei românilor ortodocși din Ungaria. Realizator: **Ștefan Crâsta**

Nu răspundem pentru eventuale modificări în programele radio și tv!

Abonați-vă la E-Foaia la prețul de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” va cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar.

„E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft
6 luni – 2000 ft
12 luni – 3500 ft

GLUMĂ

Politica, la fel peste tot...

O cioară stă pe o cracă cu o bucată de cașcaval în gură. Vine vulpea.

— Cioară, cioruță, ești tu, draga mea, destul de sofisticată în gândirea ta politică?

Cioara tace.

— Cioară, cioruță, ai votat tu, fato, pe 29 iulie?

Cioara tace.

— Cioară, ciorușoară, ai votat DA sau NU?

Cioara ispitită și călcată pe nervi, nu se poate abține!

— DAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAA!

Cade cașcavalul, vulpea fuge cu tot cu auriul trofeu.

Cioara înțeleptă și tristă cugetă:

— Și dacă aș fi spus NU... s-ar fi schimbat oare ceva?

www.radio.hu

„Am realizat lucruri mari din bani puțini...”

(Urmare din pag. a 9-a)

Se cuvine și nouă, celor de astăzi, să urmărim, măcar în mică parte, marea lor credință, lucru care ne ajută să ne îndreptăm spre calea mântuirii. Cred că trebuie să-i fim recunoscători PS Sofronie pentru bunele intenții și gânduri de a aduce măcar o mică parte a spiritualității române aici, în mica biserică de la Apateu.

– Cu ce gânduri ați venit aici la Apateu când ați primit această misiune și ce ne puteți spune acum după 15 ani de când slujiți în această biserică?

– Când am acceptat să vin aici, sigur că nu am știut ce mă așteaptă. Întotdeauna

am fost foarte ambițios, dar niciodată nu mi-am descoperit pe deplin forța sau cred că niciodată nu am știut dinainte ce trebuie să fac. Ideile mi-au venit pe moment, din interior, sau ce gândeam, sau visam noaptea, ziua încercam să le împlinesc. Aș putea spune cu foarte mare mulțumire sufletească, că multe din visele mele s-au împlinit.

– Se lucrează în mai multe biserici din comunitate, la foarte multe s-au făcut sau se fac renovări mai mici sau mai mari. Colegii dumneavoastră se străduiesc să facă rost de fonduri de unde pot pentru parohiile pe care le administrează și în care slujesc, dar majori-

tatea reușesc de la sponsori și din România să facă rost de bani, statul maghiar este mai puțin pomenit...

– Putem poate chiar să ne lăudăm cu asta, pentru că niciodată nu am făcut lucrurile cu bani mulți, am făcut lucruri mari cu bani foarte puțini, sau am făcut de multe ori lucruri cu sufletul și cu mâinile noastre și mai puțin cu banii. Cred că lucrul acesta nu l-am făcut doar eu, ci mulți alți colegi de-ai mei din Ungaria. Cu aceste lucruri am putea să atragem și atenția țării-mame, care ar trebui poate să se îngrijească puțin mai mult de soarta românilor din Ungaria. Dacă în Ungaria, din partea guvernului, putem vorbi de un sprijin mult prea subțire și de suprafață, doar pentru a acoperi o anumită imagine, de fațadă, a sprijinului care se acordă minorității românești din Ungaria, măcar statul român ar trebui să fie mai atent. Dar din acel puțin de care am beneficiat atât din partea statului maghiar cât și a statului român, am reușit să facem minuni, care în alte zone sau poate nici măcar în țară nu s-ar fi putut realiza. De multe ori ne-am minunat și noi că s-au făcut lucruri mari cu bani foarte puțini. Am reușit să completăm aproape în întregime golurile care poate de veacuri nu au fost realizate. Astăzi putem vorbi, cel puțin pentru biserică din Apateu, de niște realizări frumoase. Atunci

când intrăm în biserică, pentru orice om, și chiar și pentru mine personal, îmi creează o stare de bucurie, de mângâiere, de împlinire, de întâlnire cu Dumnezeu, cu Hristos, cu sfinții, care toți îți stau aproape și care nu fac altceva decât să-ți dea curaj și nădejde că toate celelalte lucruri care

nu au fost realizate pot fi împlinite.

După terminarea lucrărilor cred că se cuvine ca, în final, să dăm slavă lui Dumnezeu printr-o sărbătoare a bisericii, pe care dorim să o săvârșim chiar la zece ani după târnosirea bisericii, pe 22 septembrie 2012.

A. Butar

FOAIA
românească
31 august 2012
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Șimon. Colectiv redacțional: Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Editura și redacția: **5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95.** Telefon: **(66) 463-152, 361-789** Fax: **(66) 463-152**, E-mail: **foaia@foaia.hu**, Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: **www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu**. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Julia, str. Károlyi M. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2012: **3 luni 1200 forinți; 6 luni 2400 forinți; 1 an 4800 forinți.** Publicația apare cu sprijin de la Fondul „Wekerle Sándor” și de la Departamentul pentru Românii de Pretutindeni (București, România).